

VESIOSUUSKUNNAN ABC, osa 4

MUUTOKSET VESIOSUUSKUNNAN
OIKEUDELLISESSA ASEMASSA

SISÄLLYSLUETTELO

14	VERKOSTON LIITTÄMINEN OSAKSI TOISEN VESIHUOLTOLAITOKSEN VERKOSTOA	146
14.1	Yleistä	146
14.2	Yhteistoimintasopimus toisen vesihuoltolaitoksen kanssa	147
15	OSUUSKUNNAN PURKAMINEN TAI LAKKAUTTAMINEN	148
15.1	Yleistä	148
15.2	Osuuskunnan muuttaminen osakeyhtiöksi	148
15.3	Osuuskunnan purkaminen selvitystilan kautta	150
15.4	Toiminta purkamisen jälkeen	152
16	OSUUSKUNTIEN SULAUTUMINEN JA JAKAUTUMINEN	152
16.1	Yleistä	152
16.2	Sulautumistavat	153
16.3	Sulautumissuunnitelma	154
16.4	Täytäntöönpanolupa	154
17	OSUUSKUNNAN JAKAUTUMINEN	156

14 VERKOSTON LIITTÄMINEN OSAKSI TOISEN VESIHUOLTOLAITOKSEN VERKOSTOA

14.1 Yleistä

Kun vesihuollon toteuttamis- tai rakentamisvelvollisuutta ei ole säädetty kunnalle, ovat yksityiset vesiosuuskunnat useasti kiinteistönomistajien aloitteesta ryhtyneet vesihuoltoverkoston rakentamiseen. Vesiosuuskunnilla voi olla myös omia vedenottoja ja jätevedenpuhdistamoita.

Vesiosuuskuntien elinkaaret voivat olla hyvin eripituisia, eikä elinkaari ole aina alkuvaiheessa edes arvioitavissa. Vesiosuuskuntaa voidaan joissain tapauksissa pitää välivaiheena. Myöhemmin vesiosuuskunta voi liittyä toisen vesihuoltolaitoksen verkostoihin. Myös useamman vesiosuuskunnan yhdistäminen ja yhtiöittäminen saattaa olla järkevää hallinnollisen ja teknisen hoidon, huollon ja ylläpidon kannalta.

Kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman tulisi antaa elinkaaritarkasteluun peruslinjaukset. Vesiosuuskunta ei voi pelkästään omalla päätöksellään lopettaa toimin-

Tonttiliitoskohdat putkikaivannossa, Etelä-Pornaisten vesiosuuskunta.

taansa, jos vesihuoltolain mukainen tarve vesihuollon järjestämiseen toiminta-alueella säilyy. Tämän vuoksi vesiosuuskunnan tulee toimintansa lopettamista valmistellessaan varmistaa vesihuoltopalvelujen saannin jatkuvuus.

14.2 Yhteistoimintasopimus toisen vesihuoltolaitoksen kanssa

Yhteistoimintaperiaatteet olisi tarkoituksenmukaista selvittää jo vesiosuuskuntaa perustettaessa.

Yhteistoiminnan tullessa ajankohtaiseksi, aloitteen neuvottelusta voi tehdä joko vesiosuuskunta tai toinen vesihuoltolaitos, joka voi olla alueella toimiva kunnan omistama vesihuoltolaitos, joku muu vesiosuuskunta tai yhtiö.

Tavoitteena neuvotteluissa voi olla joko vesiosuuskunnan toiminnan lakkauttaminen kokonaan ja sen harjoittaman vesihuollon siirtäminen toisen vesihuoltolaitoksen hoitettavaksi, tai sellainen yhteistoiminta toisen vesihuoltolaitoksen kanssa, että alueella toimiva vesihuoltolaitos ryhtyy huolehtimaan osuuskunnan verkoston tai laitosten ylläpidosta tai lisäkapasiteetin tarpeesta.

Tällaiseen yhteistoimintasopimukseen voidaan luonnollisesti tilanteen mukaan sisällyttää monia muitakin sopimusehtoja, esim. toinen vesihuoltolaitos saa nimetä tilintarkastajan tai edustajansa osuuskunnan hallitukseen tai hoitaa osuuskunnan vesilaskutuksen jne. Jos toinen vesihuoltolaitos ottaa vastattavakseen osuuskunnan investointimenosta, se haluaa olla mukana hyväksymässä ko. investointisuunnitelmia.

Mikäli neuvottelujen tavoitteeksi asetetaan se, että vesiosuuskunnan verkosto ja koko sen liiketoiminta luovutetaan toiselle vesihuoltolaitokselle, muodostuu luovutushinnasta keskeinen kysymys. Jos vesiosuuskunta on velkainen, liittyvät myös velkajärjestelyt sovittaviin asioihin. Vesiosuuskunnan omarahoituksellaan suorittamat verkosto- ja laiteinvestoinnit tulisi ottaa asianmukaisesti huomioon esimerkiksi taksoissa. Jos investoinnit ovat tuoreita, vesiosuuskunnan kirjanpidosta voidaan helposti selvittää niistä maksettu hinta, mutta mitä vanhemmista investoinneista on kysymys, sitä enemmän verkoston ja laitosten kunto merkitsee luovutushinnan määrittelyssä. Vanha verkosto ja laitokset saattavat olla täysin arvottomia, ja sama tilanne on, jos verkosto ja laitokset ovat käymässä kapasiteetiltaan liian pieniksi ja ovat tästä syystä nopean uusimisen tarpeessa.

Teknisen arvon lisäksi saattaa tulla tarpeelliseksi myös kaupallisen arvon (käyttöarvon) määrittäminen. Käytännössä korvausperustetta suuntaan tai toiseen ei pitäisi syntyä vesiosuuskunnan toimiessa omakustannushintaan. Liittymisen ehtona, varsinkin kun pieni vesihuoltolaitos liitetään isompaan, voi olla verkoston ja laitteiden (esim. venttiilit, mittarit) tietty sovittu kuntotaso. Jos vesiosuuskunta on jo varautunut kunnostustöiden kustannuksiin, voi käyttöarvon tarkastelu olla tarpeen.

Useasti vesiosuuskunnan vanha verkosto ja laitokset luovutetaan ilmaiseksi tai vain muodollista korvausta vastaan. Tällaisessakin tapauksessa voidaan vesiosuuskunnan jäsenten etu turvata sopimuksessa siten, että toinen vesihuoltolaitos sitoutuu vesiosuuskunnan jäsenten vesihuollon järjestämiseen samoilla ehdoilla kuin omien asiakkaidensa.

Vesiosuuskunnan mahdollisten velkojen siirtäminen sopimuskumppanin vastattavaksi vaatii luonnollisesti luoton antajien suostumuksen. Jos velkojen vakuutena ovat takaukset, sama koskee velkojen takaajia.

Koska tilanne voi vaihdella suuresti, ei mitään yleisesti sovellettavaksi suositeltavaa sopimusmallia ole tarkoituksenmukaista yrittää laatia, vaan sopimukset tulee neuvotella tapauskohtaisesti. Tiukka taloudellinen tilanne saattaa merkitä esimerkiksi sitä, että sopimuksen toimeenpanemiselle joudutaan asettamaan määräaikoja, jotka käytännössä siirtävät sopimuskumppanin velvollisuuksien voimaantuloa vähitellen tapahtuviksi.

Mikäli vesiosuuskunnan liiketoiminta ja omaisuus siirtyy toiselle vesihuoltolaitokselle, vesiosuuskunta jää vaille tehtäviä, ja se on syytä purkaa.

15 OSUUSKUNNAN PURKAMINEN TAI LAKKAUTTAMINEN

15.1 Yleistä

Kun vesiosuuskunnan liiketoiminta ja omaisuus on luovutettu toiselle vesiosuuskunnalle, alueella toimivalle vesihuoltolaitokselle tai yhtiölle, jää osuuskunta vaille sääntöjensä määrittelemiä tehtäviä. Sen toimintaa voidaan silloin jatkaa esim. antamalla sille uusia tehtäviä sen sääntöjä muuttamalla. Tavallisesti vesiosuuskunta on kuitenkin perustettu vain vesihuoltoon varten, eikä muita tehtäviä sen hoidettavaksi osuuskuntana ole ajateltavissa. Sen purkaminen tulee ajankohtaiseksi.

Vesiosuuskunta voidaan purkaa usealla eri tavalla. Se voidaan muuttaa osakeyhtiöksi ja siinä yhteydessä muuttaa sen toimiala toiseksi. Toisaalta fuusioituminen toisen vesiosuuskunnan kanssa on myös mahdollista. Vesiosuuskunnan fuusioituminen kunnan kanssa ei ole lain mukaan mahdollista. Vesiosuuskunta voidaan myös purkaa selvitystilan kautta, jolloin vesiosuuskunta poistetaan rekisteristä ja sen elinkaari oikeushenkilönä päättyy.

15.2 Osuuskunnan muuttaminen osakeyhtiöksi

Vesiosuuskunta voi muuttua osakeyhtiöksi ilman selvitysmenettelyä siten, että vesiosuuskunnan jäsenet saavat vastikkeena osakeyhtiön kaikki osakkeet.

Hanna Yli-Tolppa

Talvinen työmaa, Vesiosuuskunta Mustijoki.

Vesiosuuskunnan hallituksen on laadittava yhteisömuodon muutossuunnitelma, jossa on oltava ehdotus osakeyhtiön osakepääomasta ja muusta omasta pääomasta.

Päätöksen yhteisömuodon muutoksesta tekee osuuskuntakokous. On huomattava, että tällöin on noudatettava erityistä kokouskutsuaikaa, josta säädetään osuuskuntalain 4 luvun 12 §:ssä. Muutoinkin yhteisömuodon muuttamiseen liittyy paljon erilaisia vaatimuksia ja yksityiskohtia, joten prosessi vaatii yleensä asiantuntija-avun käyttämistä.

Huomattava on, että mikäli joku vesiosuuskunnan jäsenistä ei hyväksy osuuskunnan muuttamista osakeyhtiöksi, hänellä on oikeus erota osuuskunnasta. Mikäli jäsenyys päättyy myöhemmin kuin 30 päivän kuluttua yhteisömuodon muuttamista koskevan kokouksen päättymisestä, entisellä jäsenellä on oikeus muutossuunnitelman mukaiseen vastikkeeseen.

Yhteisömuodon muuttamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoon vaaditaan eräissä lain mainitsemissa tapauksissa vielä rekisteriviranomaisen lupa.

Vesiosuuskunta muuttuu osakeyhtiöksi, kun yhtiömuodon muuttaminen merkitään kaupparekisteriin. Vesiosuuskunnan jäsenistä tulee samalla osakeyhtiön osakkeenomistajia.

Yksityiskohtaiset säännökset osuuskunnan muuttamisesta osakeyhtiöksi löytyvät osuuskuntalain (28.12.2001/1488) 18 luvusta.

Osuuskuntamuodosta luopuminen merkitsee samalla mies ja ääni periaatteesta luopumista ja siirtymistä osakepääomaa eniten omistavien päätäntävaltaan. Toisaalta esim. toinen vesihuoltolaitos saadaan johonkin alueen vesihuoltotyöhön mukaan tarjoamalla sille suunnatulla osakeannilla mahdollisuutta tulla syntyneen vesihuolto-osakeyhtiön osakkaaksi.

15.3 Osuuskunnan purkaminen selvitystilan kautta

Edellä on jo todettu, että käytännössä saattaa syntyä tilanteita, joissa vesiosuuskunnan purkaminen käy tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi. Purkaminen tapahtuu selvitystilan kautta. Selvitystila voi olla pakkoselvitystila tai vapaaehtoinen selvitystila.

Pakkoselvitystila syntyy, jos vesiosuuskunnan on sääntöjensä mukaan lopetettava toimintansa, tai jos jäsenmäärä on vähentynyt alle kolmen, eikä se nouse vähintään kolmeen vuoden kuluessa. Päätös pakkoselvitystilaan asettamisesta on tehtävä osuuskuntakokouksessa.

Vapaaehtoisesta selvitystilasta on kysymys silloin, kun vesiosuuskunnan kokous päättää selvitystilaan asettamisesta tai rekisteristä poistamisesta muusta syystä.

Osuuskuntakokous voi myös päättää selvitystilaan asettamista ja rekisteristä poistamista koskevan hakemuksen tekemisestä rekisteriviranomaiselle. Rekisteriviranomainen päättää selvitystilaan asettamisesta tai rekisteristä poistamisesta vesiosuuskunnan tekemän hakemuksen lisäksi myös, jos vesiosuuskunnalla ei ole rekisteriin merkittyä toimintakelpoista hallitusta tai jos osuuskunnalla ei ole rekisteriin merkittyä säännöissä edellytettyä toimitusjohtajaa, sekä eräillä muilla laissa erikseen mainituilla perusteilla (osuuskuntalain 19 luvun 3 §).

Selvitystilasta päätettäessä on samalla valittava mm. yksi tai useampi selvitysmies hallituksen, toimitusjohtajan ja hallintoneuvoston tilalle.

Selvitystila alkaa, kun sitä koskeva päätös on tehty. Vapaaehtoisessa selvitystilassa osuuskuntakokous voi kuitenkin päättää, että selvitystila alkaa päätöksentekopäivää myöhempänä päivänä.

Selvitystilaan asettaminen edellyttää sitä, että vesiosuuskunnan on laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltävältä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty osuuskuntakokouksessa.

Selvitysmiesten on laadittava julkinen haaste vesiosuuskunnan velkojille. Menettelyn tarkoituksena on varmistaa vesiosuuskunnalla mahdollisesti olevat velat. Selvitysmiehet hoitavat vesiosuuskunnan asioita selvitystilan aikana. Vesiosuuskunnan liiketoimintaa saadaan jatkaa siinä määrin kuin tarkoituksenmukainen selvittely sitä vaatii.

Hanna Yli-Tolppa

Urakkasopimuksen allekirjoitus, Vesiosuuskunta Mustijoki.

Selvitysmiesten on laadittava kultakin tilikaudelta tilinpäätös ja esitettävä se osuuskuntakokouksen hyväksyttäväksi. Tilinpäätöksen sisällöstä on laissa eräitä erityissäännöksiä. Tilintarkastajat suorittavat tilinpäätöksen tilintarkastuksen, ja heidän on annettava lausunto lisäksi siitä, onko selvitystilaa heidän mielestään tarpeettomasti pitkitetty.

Jos selvitystilassa olevan vesiosuuskunnan varat eivät riitä velkojen maksamiseen, selvitysmiesten on luovutettava vesiosuuskunnan omaisuus konkurssiin. Jos sen sijaan omaisuutta jää jäljelle sen jälkeen, kun vesiosuuskunnan velat on maksettu, on omaisuus jaettava vesiosuuskunnan jäsenille.

Vesiosuuskunta on purettu, kun selvitysmiehet ovat esittäneet lopputilityksen osuuskuntakokouksessa. Selvitysmiehet ilmoittavat tämän jälkeen vesiosuuskunnan purkamisen rekisteröitäväksi.

Vesiosuuskunta voi luonnollisesti purkautua myös konkurssin kautta. Konkurssiin luovuttaminen voi tapahtua vain vesiosuuskunnan hallituksen päätöksellä, tai jos vesiosuuskunta on selvitystilassa, selvitysmiesten päätöksellä. Konkurssimenettelyyn ei tässä yhteydessä tarkemmin puututa.

15.4 Toiminta purkamisen jälkeen

Rekisteristä poistettu vesiosuuskunta ei voi poistamisen jälkeen hankkia oikeuksia eikä tehdä sitoumuksia. Muistettakoon, että rekisteristä poistaminen on voinut tapahtua rekisteriviranomaisen aloitteesta ja päätöksellä, ja ettei se ole tapahtunut selvitysmenettelyn kautta. Tällöin voi käydä niin, että vesiosuuskunnan puolesta tehdään erilaisia oikeustoimia rekisteristä poistamisen jälkeenkin. Näistä toimista vastaavat ne, jotka tällaisiin toimiin ovat ryhtyneet tai niistä päättäneet. Kuitenkin osuuskunnan jäsenet voivat ryhtyä toimenpiteisiin selvitystoimien aloittamiseksi tai vesiosuuskunnan asettamiseksi konkurssiin.

Rekisteristä poistetun vesiosuuskunnan varoja voidaan jakaa vesiosuuskunnan jäsenille vain, jos vesiosuuskunta selvitetään selvitysmenettelyn kautta. Vesiosuuskunnan edustajat voivat kuitenkin jakaa vesiosuuskunnan omaisuuden jäsenille ilman selvitysmenettelyä, jos rekisteristä poistamisesta on kulunut viisi vuotta, vesiosuuskunnan varat ovat enintään 8 000 euroa, eikä vesiosuuskunnalla ole tunnettuja velkoja. Tällainen menettely on laissa katsottu mahdolliseksi, koska vähävaraisen osuuskunnan selvitysmenettelykustannukset helposti ylittäisivät osuuskunnan varojen määrän, eikä jaettavaa jäsenille jäisi lainkaan.

16 OSUUSKUNTIEN SULAUTUMINEN JA JAKAUTUMINEN

16.1 Yleistä

Kun vesiosuuskuntien jakeluverkostot laajenevat kiinteistöjen rakentamisen myötä, saatetaan käytännössä joutua tilanteisiin, joissa vesiosuuskuntien verkostot joko suorastaan kohtaavat toisensa tai ainakin ovat uloimmilta osiltaan lopulta hyvin lähellä toisiaan. Tällöin saattaa myös tulla pohdittavaksi vesiosuuskuntien yhteistoiminta tai jopa toimintojen yhdistäminen. Varsinkin siinä tapauksessa, että vesiosuuskuntien verkostot ovat suunnilleen saman ikäiset ja arvoiset, ja vesiosuuskuntien jäsenten tarvitsemat vesihuoltopalvelut samantyyppiset, voi toimintojen yhdistämiselle olla hyvät edellytykset ja yhdistämisestä voidaan saada taloudellista hyötyä.

Vesiosuuskuntien hallintojen päällekkäisyydet voidaan mahdollisesti poistaa sekä johtoverkostojen ja olemassa olevien laitosten ja laitteiden käyttöä tehostaa ja välttää turhilta lisäinvestoinneilta. Myös huolto- ja ylläpitotoimintaa keskittämällä voidaan saada aikaan kustannussäästöjä.

Mahdollisissa yhdistymisneuvotteluissa tulee luonnollisesti saavuttaa yhteinen näkemys siitä, että yhdistymisestä on hyötyä kummankin neuvotteluosapuolen jäsenille. Saavutettavia hyötyjä tulisi kyetä arvioimaan pitkällä tähtäimellä, jolloin arviointiin tulee ottaa mukaan vesiosuuskuntien toiminta-alueiden kehitys yleensä ja sen asettamat vaatimukset osuuskuntien toiminnalle ja investoinneille. Myös lainsäädännös-

Kari Mäkinen

Tuettu kaivanto, Tuusulan Rusutjärvi

sä on asetettu yhä tiukemmat vaatimukset esim. jäteveden käsittelylle, mikä saattaa vaatia jätevedenpuhdistamojen teknistä uusimista, ja tällöin vesiosuuskuntien yhdistyminen ja voimavarojen keskittäminen voi olla tarkoituksenmukaista.

16.2 Sulautumistavat

Osuuskuntalaki tuntee periaatteessa kolme eri sulautumistapaa. Osuuskunta (sulautuva osuuskunta) voi sulautua toiseen osuuskuntaan (vastaanottava osuuskunta) siten, että sulautuvan osuuskunnan varat ja velat siirtyvät selvitysmenettelyttä vastaanottavalle osuuskunnalle, sulautuvan osuuskunnan jäsenistä tulee vastaanottavan osuuskunnan jäseniä, ja nämä saavat vastikkeena vastaanottavan osuuskunnan osuuksia. Vastike voi olla myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia.

Sulautuminen voi tapahtua:

- siten, että vastaanottava osuuskunta ja yksi tai useampi osuuskunta sulautuvat yhdeksi osuuskunnaksi (absorptiosulautuminen)
- siten, että vähintään kaksi osuuskuntaa sulautuu perustamalla yhdessä uuden vastaanottavan osuuskunnan (kombinaatiosulautuminen)
- tytäryhtiösulautumisena, jos osuuskunta omistaa osakeyhtiön kaikki osakkeet, hallitukset voivat sopia osakeyhtiön sulautumisesta osuuskuntaan. Sama koskee tytärosuuskunnan sulautumista emo-osuuskuntaan, jos tytärosuuskunnassa ei ole muita jäseniä.

Muita sulautumistapoja laki ei tunne. Vesiosuuskunta ei voi sulautua osakeyhtiöön eikä päinvastoin em. tytäryhtiötilannetta lukuun ottamatta. Vesiosuuskunta ei myöskään voi sulautua kuntaan.

16.3 Sulautumissuunnitelma

Osuuskuntalain 16 luvun 4 §:n mukaan sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien hallitusten tulee laatia kirjallinen sulautumissuunnitelma. Sulautumissuunnitelma on itse asiassa hallitusten hyväksymä sulautumissopimus, jossa sovitaan kaikista lain vaatimista sulautumiseen liittyvistä kysymyksistä.

Osuuskuntalain edellyttämät sulautumissuunnitelman vaatimukset on määrätty laissa.

Sulautumissuunnitelmasta on sulautumiseen osallistuvan osuuskunnan tilintarkastajien annettava lausuntonsa. Sulautumissuunnitelmaan on liitettävä sulautumiseen osallistuvan osuuskunnan osalta jäljennökset kolmea viimeistä tilinpäätöstä koskevista asiakirjoista ja viimeksi päättyneen tilikauden ylijäämää ja tappiota koskevasta osuuskunnan kokouksen päätöksestä, hallituksen selostus tilinpäätöksen jälkeisistä osuuskunnan asemaan olennaisesti vaikuttaneista tapahtumista, välitilinpäätös sekä em. seikkoja koskevat mahdollisen hallintoneuvoston ja tilintarkastajien lausunnot. Lisäksi on sulautumissuunnitelmaan liitettävä sulautuvien osuuskuntien tilintarkastajien lausunnot.

Sulautumisesta päättää osuuskuntakokous. Tytäryhtiösulautumisesta päättää kuitenkin osuuskunnan hallitus.

Sulautuminen raukeaa, elleivät kaikkien sulautumiseen osallistuvien osuuskuntien osuuskuntakokoukset hyväksy sulautumissuunnitelmaa.

16.4 Täytäntöönpanolupa

Seuraava vaihe sulautumismenettelyssä on sulautumisen täytäntöönpanoluvan hakeminen.

Sulautumisen täytäntöönpanoon tarvitaan rekisteriviranomaisen lupa. Osuuskuntien on haettava lupaa neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman hyväksymisestä osuuskuntakokouksissa. Lupahakemukseen on liitettävä

1. hyväksytty sulautumissuunnitelma liitteineen
2. sulautumispäätökset
3. selvitys osuuskuntien jäsenille (jotka eivät ole kannattaneet sulautumispäätöstä) palautettavien sulautuvan osuuskunnan osuusmaksujen palautusten yhteenlasketusta enimmäismäärästä
4. selvitys ennen sulautumisen rekisteröintiä palautettavien sulautuvien osuuskuntien jäsenyyden lakkaamisen perusteella palautettavien jäsenmaksujen yhteenlasketusta määrästä.

Rekisteriviranomaisen on myönnettävä lupa sulautumiseen, elleivät sulautuvien osuuskuntien velkojat vastusta hakemusta sillä perusteella, että sulautuminen vaarantaa velkojen maksun. Tällöin rekisteriviranomainen lykkää asian käsittelyä, kunnes velkojille on eri menettelyssä annettu turvaava vakuus saatavistaan tai velkojat ovat saaneet maksun.

Rekisteröinnin tapahduttua sulautuva osuuskunta purkautuu ja sen varat ja velat siirtyvät vastaanottavalle osuuskunnalle.

Se, mitä edellä on todettu osuuskuntien sulautumisesta osoittaa, että prosessi on pitkä ja vaativa, ja sen hoitamisessa tarvitaan asiantuntija-apua. Toisaalta sulautumisella voidaan kuitenkin saavuttaa merkittäviä taloudellisia etuja, joiden takia prosessiin kannattaa ryhtyä.

Hanna Yli-Toippa

Salaojan korjattu kohta, Vesiosuuskunta Mustijoki.

17 OSUUSKUNNAN JAKAUTUMINEN

Osuuskuntalain 17 luvun mukaan osuuskunta (jakautuva osuuskunta) voi jakautua siten, että jakautuvan osuuskunnan varat ja velat osittain tai kokonaan siirtyvät selvitysmenettelyttä yhdelle tai useammalle perustettavalla osuuskunnalle (vastaanottava osuuskunta). Jakautuvan osuuskunnan jäsenistä tulee näin kunkin vastaanottavan osuuskunnan jäseniä ja jakautuvan osuuskunnan jäsenet saavat kukin vastaanottavan osuuskunnan osuuksia.

Jakautuminen voi tapahtua siten, että kaikki jakautuvan osuuskunnan varat ja velat siirtyvät kahdelle tai useammalle vastaanottavalle osuuskunnalle, ja jakautuva osuuskunta purkautuu. tai niin, että osa jakautuvan osuuskunnan varoista ja veloista voi myös siirtyä yhdelle tai useammalle vastaanottavalle osuuskunnalle.

Itse jakautumisprosessi noudattaa soveltuvin osin osuuskuntien sulautumisprosessia. Sitä koskevat säännökset löytyvät osuuskuntalain 17 luvusta.

Koska vesiosuuskuntien jakautuminen lienee hyvin harvinaista, ei asiaa selvitetä tässä lähemmin. Teoriassa saattaisi tulla kysymykseen isojen vesiosuuskuntien osalta esim. kaupallisen jakelutoiminnan ja huoltotoiminnan eriyttäminen toisistaan jakamalla osuuskunta. Toisaalta huoltoyhtiö voidaan kuitenkin perustaa muutoinkin esim. osakeyhtiönä, jonka kanssa vesiosuuskunta tekee sopimuksen osuuskunnan tarvitsemien huoltotöiden suorittamisesta.

Kuvailulehti

Julkaisija	Uudenmaan ympäristökeskus	Julkaisu-aika Elokuu 2005
Tekijä(t)/ Toimittaja(t)	Infratec Oy: työryhmä Matti Heino, Pentti Vanhala, Kirsi Vilonen ja Hanna Yli-Tolppa	
Julkaisun nimi	VESIOSUUSKUNNAN ABC	
Tiivistelmä	<p>Vesiosuuskunnan ABC-julkaisu on mahdollisimman käytännön läheinen opas vesiosuuskunnan perustamista suunnitteleville asukkaille, suunnittelijoille sekä kuntien ja alueellisten ympäristökeskusten työntekijöille. Julkaisu painottuu vesihuollon erityiskysymyksiin vesiosuuskunnan kannalta ja näin se täydentää Pellervo- Seuran osuuskunta-opasta, jossa on annettu neuvoja ja opastusta osuuskunnan hallinnollisiin asioihin.</p> <p>Vesiosuuskunta on haja-asutusalueiden kylien asukkaiden omistama ja hallinnoima vesihuoltolaitos. Vesiosuuskunta voi olla siirtymävaiheen ratkaisu, jolloin se myöhemmin liitetään osaksi toista vesihuoltolaitosta. Joka tapauksessa olisi suotavaa, että kunta voisi antaa asiantuntija-apua ja neuvoja vesiosuuskuntien perustamisessa, rakentamisessa ja myös hoidossa.</p> <p>Julkaisu on jaettu neljään osaan: 1) Vesiosuuskunnan perustaminen, 2) Käytännön toteutus, 3) Isännöinti ja ylläpito ja 4) Muutokset vesiosuuskunnan oikeudellisessa asemassa. Jaottelu noudattaa vesiosuuskunnan elinkaarta. Siinä on myös esimerkkejä mm. rakentamis-, käyttö- ja huoltokustannuksista, mallisäännöistä sekä tehtävistä sopimuksista ja hakemuksista.</p> <p>Vesiosuuskuntia on Suomessa ollut 1900- luvun alusta. Syksyllä 2004 vesiosuuskuntia oli noin 950.</p> <p>1.3.2001 voimaantulleen vesihuoltolain myötä on myös vesiosuuskunnille tullut uusia velvoitteita ja oikeuksia vesiosuuskunnan koosta riippuen.</p>	
Asiasanat	vesiosuuskunnat, osuuskunnat, vesihuolto, oppaat	
Julkaisusarjan nimi ja numero	Uudenmaan ympäristökeskus – Monisteita 160	
	ISSN 1238-7185	ISBN 952-463-091-5 (nid.) 952-463-092-3 (pdf)
	Sivuja 158	Kieli Suomi
	Luottamuksellisuus Julkinen	Hinta 7,00 € (sis. alv:n 8 % = 0,52 €)
Julkaisun nimi englanniksi	A guide for a cooperative organization of water supply and sewerage	
Muut tiedot	Julkaisu on ilmestynyt ruotsiksi samassa sarjassa nro:lla 160s	
Julkaisun kustantaja	Uudenmaan ympäristökeskus	
Julkaisun myynti/ jakaja	Uudenmaan ympäristökeskus Tiedotus PL 36 (Asemapäällikönkatu 14) 00521 Helsinki	puh. 020 490 101 fax 020 490 3200 e-mail: kirjaamo.uus@ymparisto.fi

Presentationsblad

Utgivare	Nylands miljöcentral	Datum	Augusti 2005
Författare/ Redaktör	Infratec Oy: arbetsgrupp Matti Heino, Pentti Vanhala, Kirsi Vilonen och Hanna Yli-Tolppa		
Publikationens titel	VATTENANDELSLAGETS ABC		
Sammandrag	<p>Publikationen Vattenandelslagets ABC är en praktisk handledning för invånare som planerar att grunda ett vattenandelslag och för planerare, samt för kommunernas och de regionala miljöcentralernas anställda. Publikationen är fokuserad på specialfrågor om vattentjänster med tanke på ett vattenandelslag och kompletterar därmed Sällskapet Pel-lervos andelslagshandbok, som ger råd och vägledning i ett andelslags förvaltningsärenden.</p> <p>Vattenandelslaget är ett vattentjänstverk som invånarna i byarna på glesbygden äger och förvaltar. Ett vattenandelslag kan vara en lösning i ett övergångsskede, för att senare anslutas till ett annat vattentjänstverk. Det är i varje fall önskvärt att kommunen skall kunna ge expert-hjälp vid konstituering, byggnad och även vid underhållet av ett vattenandelslag.</p> <p>Publikationen består av fyra delar: 1) Vattenandelslaget bildas, 2) Praktiskt genomförande, 3) Förvaltning och underhåll och 4) Ändrningar i vattenandelslagets juridiska ställning. Indelningen följer vattenandelslagets livscykel. Handledningen innehåller exempel på bl.a. byggnads-, drifts- och servicekostnader, modellstadgar samt avtal som skall ingås och ansökningar som skall göras.</p> <p>Det har funnits vattenandelslag i Finland sedan 1900-talets början. Hösten 2004 fanns det ca 950 vattenandelslag.</p> <p>I och med lagen om vattentjänster, som trädde i kraft 1.3.2001, har också vattenandelslagen ålagts nya förpliktelser och getts nya rättigheter oberoende av vattenandelslagets storlek.</p>		
Nyckelord	vattenandelslag, andelslag, vattentjänster, vatten och avlopp, handledningar		
Publikationsserie och nummer	Nylands miljöcentral – Duplikat 160		
	ISSN	ISBN	
	1238-7185	952-463-091-5 (häft.) 952-463-092-3 (pdf)	
	Sidantal	Språk	
	158	Finska	
	Offentlighet	Pris	
	Offentlig	7,00 € (inkl. mvs. 8 % = 0,52 €)	
Publikationens titel på engelska	A guide for a cooperative organization of water supply and sewerage		
Övriga uppgifter	Publikationen har kommit ut på svenska i samma serie som nr 160s		
Förläggare	Nylands miljöcentral		
Beställningar/ distribution	Nylands miljöcentral Information PB 36 (Stinsgatan 14) 00521 Helsingfors	tfn fax e-mail:	020 490 101 020 490 3200 kirjaamo.uus@ymparisto.fi

UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS - MONISTEITA
ISSN 1238-7185

- 122 Kaisa Linnasalo ja Sirpa Penttilä: Suojavyöhykkeiden ja maisemanhoidon yleissuunnitelma Iolanjoen vesistöalueella Porvoossa, Askolassa, Myrskylässä, Pukkilassa ja Pernajassa. Helsinki 2003. 116 s.
- 122s Kaisa Linnasalo och Sirpa Penttilä: Översiktsplan för skyddszoner och landskapsvård inom Illby ås tillrinningsområde i Borgå, Askola, Mörskom, Pukkila och Pernå. Helsingfors 2003. 116 s.
- 123 Mirja Perä: Suojavyöhykkeiden ja maisemanhoidon yleissuunnitelma Taasianjoen vesistöalueella Lapinjärvellä, Ruotsinpyhtäällä ja Pernajassa. Helsinki 2003. 136 s.
- 123s Mirja Perä: Översiktsplan för skyddszoner och landskapsvård inom Tessjöåns tillrinningsområde i Lapträsk, Strömfors och Pernå. Helsingfors 2003. 136 s.
- 124 Thomas Söderström: Kartering av risker på grundvattenområdena Karis 0122001 och Mjölbolsta – Svartå 0122051 A. Helsingfors 2003. 104 s.
- 125 Heidi Stén: Lapoonjoen kalasto- ja rapuselvitys. Helsinki 2003. 16 s.
- 126 Kirsi Vilonen: Suojavyöhykkeiden yleissuunnitelma Pitkäjärven ympäristössä Nummi-Pusulassa. Helsinki 2003. 48 s.
- 127 Rauno Yrjölä, Jukka Rinne ja Johanna Stigzelius. Tuusulanjärven länsirannan käytön ja hoidon periaatteet. Helsinki 2003. 74 s. (sis. A3 liitteen).
- 128 Kaija Savelainen (toim.): Pilaantuneet maa-alueet: Uudenmaan ympäristökeskuksen neuvottelupäivä Helsingissä 5.3.2003. Helsinki 2003. 74 s.
- 129 Ari-Pekka Ruotsalainen: Ravinnetaseita Askolassa sekä Etu- ja Takajärven valuma-alueella. Helsinki 2003. 34 s.
- 130 Jaana Marttila: Ravinnetaseet Tuusulanjärven valuma-alueen maatiloilla 2001 – 2002. Helsinki 2003. 30 s.
- 131 Liisa Teräsvuori: Kokemuksia vesipolitiikan puitedirektiivin mukaisesta tyypittelystä ja luokittelusta Karjaanjoen vesistöalueen järvillä. Helsinki 2003. 40 s.
- 132 Tarja Koskentalo ja Hannu Airola: Ilmanlaadun seurantaohjelma Uudenmaan ympäristökeskuksen (1) ja pääkaupunkiseudun (14) seuranta-alueille 2004 – 2008. Helsinki 2003. 34 s.
- 133 Sirpa Penttilä: Suojavyöhykkeiden ja maisemanhoidon yleissuunnittelu Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella. Helsinki 2003. 40 s.
- 134 Anu Saarinen: Selvitys talvella 2002 – 2003 ilmenneiden happikatojen aiheuttamista kalakuolemista ja ilmastustoimenpiteiden vaikutuksista Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan järvillä. Helsinki 2003. 64 s.
- 135 Aarre Arrajoki: Ruutinlammen ilmastusraportti. Helsinki 2004. 28 s.
- 136 Erkki Saarijärvi (toim.): Hiidenveden kunnostus- ja hoitosuunnitelma. Helsinki 2003. 74 s.
- 137 Aila Tarvainen: Lohjan lumoa – maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma. Helsinki 2003. 56 s. + 5 karttaliitettä (A3)
- 138 Pasi Lempinen: Keravanjoen täplärapuistutusten tulokset. Helsinki 2003. 16 s.
- 139 Petra Manninen: Maatilojen ravinnetaselaskelmat Isojärven alueella Mäntsälässä ja Pornaisissa. Helsinki 2004. 44 s.

- 140 Leena Eerola, Matts Finnlund, Jorina Jantunen, Mauri Karonen, Eija Lehtonen, Pasi Lempinen & Varpu-Leena Saastamoinen: Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelman 2005 – 2008 ja tulossuunnitelman 2004 vaikutusten arviointi. Helsinki 2004. 46s.
- 141 Jaana Marttila: Tuusulanjärven vesi-, fosfori- ja typpitaseet 1991 – 2002. Helsinki 2004. 74 s.
- 142 Anu Koistinen: Suojavyöhykkeiden markkinointihanke Ridasjärven valuma-alueella Hyvinkäällä ja Hausjärvellä. Helsinki 2004. 30 s.
- 143 Sanna Malin-Lindroos: Ravinnetaselaskelmia karjatilaille Mäntsälässä, Pornaisissa ja Myrskylässä. Helsinki 2004. 48s.
- 144 Tero Vaakanainen: Santakosken pohjavesialueen suojelusuunnitelma – Tuusula. Helsinki 2004. 51 s.
- 145 Sami Reunanen: Ilmastuslaitteet ja ilmastusavantojen happipitoisuudet 17:llä Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan järvellä maaliskuussa 2003. Helsinki 2004. 72 s.
- 146 Kaisa Linnasalo: Sälinkään kylän maisemanhoito- ja maankäyttösuunnitelma. Helsinki 2004. 186 s.
- 147 Elina Erkkilä: Suojavyöhykkeiden täsmennetty markkinointi kahdeksan Uudenmaan kunnan alueella. Helsinki 2004. 48 s.
- 148 Irmeli Ahtela & Pipsa Poikolainen (toim.): Ravinnetaseseminaari Uudenmaan ympäristökeskuksessa 25.11.2004. Helsinki 2004. 34 s.
- 149 Kari Rantakokko: Alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan suurimmilla järvillä. Helsinki 2004. 14 s.
- 150 Matts Finnlund (toim.): Uudenmaan alueellinen jättesuunnitelma: Seuranta- ja tarkistusraportti. Helsinki 2004. 53 s.
- 151 Ville Pyykkönen: Pornaisten pohjavesialueiden suojelusuunnitelma. Helsinki 2004. 70 s.
- 152 Ville Toivonen: Siuntionjoen alaosan kunnostustarveselvitys. Helsinki 2004. 120 s.
- 153 Klara Holmberg, Ilkka Juva, Marketta Virta & Pontus Flink: Kiinteistökohtainen jätevesien käsittely. Helsinki 2004. 70 s.
- 153s Klara Holmberg, Ilkka Juva, Marketta Virta & Pontus Flink: Enskild avloppsvattenhantering. Helsingfors 2004. 68 s.
- 154 Mika Vinni: Sipoon Savijärven hoito- ja käyttösuunnitelma. Helsinki 2005. 40 s.
- 155 Jaana Marttila, Heli Vahtera, Kirsti Granlund & Kirsti Lahti: Ravinnetase vesiensuojelun apuvälineenä. Helsinki 2005. 104 s.
- 156 Ilkka Juva (toim.): Talousjätevesiasetus ja maankäyttö- ja rakennuslaki haja-asutusalueella: Uudenmaan ympäristökeskuksen neuvottelupäivä 4.3.2004. Helsinki 2005. 56 s.
- 157 Mattias Järvinen: Niinijärven tilan selvitys ja kunnostussuunnitelma. Helsinki 2005. 52 s.
- 158 Minna Boström: Mottagningsstationer för toalettavfall från fritidsbåtar samt sopservice i Kyrkslätt, Sjundeå, Ekenäs och Hangö. Helsingfors 2005. 40 s.
- 159 Marketta Juppi: Suojavyöhykkeiden teho Nummen- ja Pusulanjoen valuma-alueilla ja kiintoainekuormitus Lohjanjärven Maikkalanselkään: Tarkastelu VIHTA-mallilla ja laskennallisella menetelmällä. Helsinki 2005. 62 s.